

Referanser: KR 36/15, KR 73/15

Ny versjon

Saksdokumenter
KR 68.1/15 Svalbard Kirke
KR 68.2/15 Høringssvar

Kirkemøtets budsjettreglement – 2. gangs behandling

Sammendrag

Denne saken har vært på høring etter Kirkerådets behandling 18.-19. september. 14 høringsinstanser har svart, deriblant alle 11 bispedømmeråd.

Saksdokumentet er gjennomgått på nytt og fremmes nå for 2. gangs behandling i Kirkerådet før saken legges fram for Kirkemøtet i april 2016 for endelig vedtak.

Saken er en oppfølging av forvaltningsreformen, Staten og Den norske kirke – et tydelig skille (kap 7.3). Når Den norske kirke blir eget rettssubjekt, blir den en selvstendig økonomisk enhet med ansvar for egen økonomi.

Kirkemøtet vil få ansvar for forvaltningen av hele det statlige rammetilskuddet. Denne saken omhandler økonomiforvaltningen nedfelt i et eget reglement.

Siden budsjettreglementet skal gjelde fra 2017 skal det også foreslås en fordeling av rammen i tråd med reglementet slik at Kirkerådet kan følge opp disponeringen av budsjettet på møtet i desember 2016. Dette følges opp i KR sak 73/15.

KM i 2017 vil få en sak om budsjettfordelingen for 2018 til behandling med en orientering om hvordan rammen for 2017 er fordelt.

Forslag til vedtak

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å vedta følgende budsjettreglement:

I.

§ 1 Virkeområde

Budsjettreglementet gjelder for de midlene som Kirkemøtet disponerer og Kirkerådet avlegger regnskap for, jfr. kirkeloven § 25. Tilskuddet skal stilles til rådighet for Kirkerådet som skal følge opp disponeringen i tråd med Kirkemøtets bestemmelser.

Unntak fra reglementet kan bare gis etter vedtak av Kirkemøtet.

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det skal også utarbeides et langtidsbudsjett.

Budsjettet skal inneholde alle kostnader og inntekter som knytter seg til virksomheter og formål som får sine kostnader og inntekter fastsatt ved vedtak i Kirkemøtet.

Kostnader og inntekter skal føres opp i budsjettet med bruttobeløp og tas med i budsjettet det året det antas å bli regnskapsført.

Budsjettet skal være basert på realistiske anslag over alle kostnader og inntekter. Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital.

§ 3 Forslag til budsjettvedtak

Kirkerådet skal innen 1. desember legge fram forslag til budsjettvedtak for neste budsjettår, basert på forslaget i statsbudsjettet.

Forslaget skal settes opp som bestemt i § 4.

Forslaget skal være et realistisk anslag over alle inntekter og kostnader, med sammenlignbare budsjett- og regnskapstall fra tidligere år.

Forslaget skal være basert på innkomne budsjettforslag fra bispedømmerådene og Bispemøtet, samt budsjettsøknader fra andre. Disse skal vedlegges Kirkerådets forslag. Kirkerådets omtale og begrunnelse for forslaget skal gi et tilstrekkelig grunnlag for behandling av forslaget.

§ 4 Budsjettets inndeling

Budsjettet skal gi en samlet oppstilling av forventede inntekter og kostnader. Oppstillingen vil følge NS 4102 utarbeidet av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF).

Resultatregnskap

Inntekter

Salgsinntekter
Offentlig tilskudd
Andre inntekter

Kostnader

Driftskostnader
    Lønnskostnader
    Andre driftskostnader

Finansinntekter/finanskostnader

Resultat

Budsjettet skal ha følgende inndeling:

Gruppe 1 Den norske kirke

De sentralkirkelige råd, bispedømmene og Svalbard kirke.

Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner (kontingenter mv)

Dette gjelder de virksomheter Den norske kirke har samarbeid med og hvor det ytes økonomisk støtte.

Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Dette gjelder virksomheter i Den norske kirke som mottar støtte.

For gruppe 1 treffer Kirkemøtet budsjettvedtak på andel av en ramme.

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp og Kirkerådet fordeler beløpet internt i gruppene.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om hvilke kostnader og inntekter som hører inn under de enkelte virksomhetene.

§ 5 Disponering av budsjettet

Kirkerådet fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets vedtak.

Kirkerådet stiller budsjettet under gruppe 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet. Dette følges opp gjennom en intern økonomiinstruks.

Kirkerådet tildeler tilskudd til de enkelte mottakerne i gruppe 2 og 3 gjennom tildelingsbrev. Ved siden av tildelingen av tilskudd, skal tildelingsbrevet angi mål for

tildelingen og krav til revisjon, regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

§ 6 Disponeringsfullmakter

Kirkemøtets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkemøtet, med følgende unntak: Dersom inntektene blir høyere enn budsjettet, kan merinntekten benyttes fullt ut av hver enhet.

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme gruppe.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.

§ 7 Budsjettendringer i løpet av året

Det skal være balanse mellom inntekter og kostnader.

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad eller et uforutsett inntektstap som det ikke er mulig å dekke innenfor budsjettrammen som er stilt til disposisjon, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes eller inntektstapet skal balanseres.

Dersom inntektsrammen blir lavere enn budsjettet, reduseres kostnadsrammen tilsvarende. Dersom mindreinntekten innebærer en reduksjon av kostnadsrammen på mer enn 3 % kan saken bringes fram for Kirkerådet som avgjør hvordan mindreinntekten skal balanseres.

§ 8 Forpliktelser utover budsjettåret

Kirkerådet kan inngå avtaler eller gjøre vedtak som innebærer kostnadsforpliktelser utover budsjettåret. Slike avtaler eller vedtak skal være basert på en uendret videreføring av budsjettnivået kommende år.

Kirkerådet kan delegere sin myndighet etter første ledd.

§ 9 Disponering av likvide midler

Tilskuddsmidlene skal plasseres som innskudd i bank og bare benyttes i samsvar med Kirkemøtets budsjettvedtak og de fullmakter som Kirkemøtet og Kirkerådet har gitt.

§ 10 Regnskap

Regnskapsrapporter utarbeides hver måned. Tertialrapporter legges fram for rådene til orientering.

Kirkerådet, Kirkemøtet og bispedømmerådene legger fram årsregnskap for sine driftsenheter.

Kirkerådets sekretariat utarbeider et samlet årsregnskap for Den norske kirke. Dette vedtas av Kirkerådet og fremlegges for Kirkemøtet til orientering. Regnskapet settes opp sammenlignet budsjettet og sist avlagte regnskap. Kirkerådet gir departementet de opplysninger fra årsregnskapet som departementet bestemmer.

§ 11 Iverksettelse

Reglementet trer i kraft fra budsjettåret 2017.

2.

Regelverk for Opplysningsvesenets fond

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet at regelverket for retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål, sist endret av Kirkemøtet 17.april 2012, oppheves.

Saksorientering

1. Bakgrunn for saken

Dette dokumentet er en oppfølging av KR sak 36/15 med de kommentarer og forslag til endringer som er fremkommet i høringen. Kapitlene om Formål med bevilgningen, Endringer i økonomiforvaltningen, Det nye regnskapet og Forslag til fordelingsnøkler er tatt ut av saksdokumentet denne gang, men vil bli innarbeidet igjen i saksdokumentet til Kirkemøtet. Bakgrunnen for dette er å lette behandlingen av saken nå. Fokus nå er reglementet.

I saksdokumentet til Kirkemøtet vil det bli en mer utførlig beskrivelse av de endringer som skjer i økonomiforvaltningen fra 2017.

Svalbard kirke

Kirkeloven gjelder ikke for Svalbard. Svalbard kirke vil derfor være en egen virksomhet og Kirkemøtets myndighet vil være begrenset.

Svalbard kirke vil likevel bli noe berørt av virksomhetsoverdragelsen. Departementet har i et tidligere høringsnotat foreslått at virksomheten fortsatt skal finansieres over Svalbardbudsjettet og ikke innlemmes i rammetilskuddet til Den norske kirke. Tildelingen holdes utenfor rammene, men tildelingen vil bli videreformidlet gjennom Kirkerådet.

Kirkebygget på Svalbard eies av Statsbygg og departementet har ikke ønsket å endre eierskapet til dette. Det må inngås en ny leieavtale og en ny økonominstruks for denne virksomheten fra 2017.

2. Høringsinstansenes syn og Kirkerådets vurderinger og forslag til innstilling til Kirkemøtet

Alle bispedømmerådene har levert høringsuttalelser. Det samme har Presteforeningen, Diakoniforbundet og IKO. Alle høringssvarene følger i et samlet vedlegg. I tillegg til høringsinstansene er det også mottatt synspunkter fra KA.

Generelle kommentarer er samlet i innledningen, mens kommentarer ellers er tatt inn under de enkelte paragrafer.

Generelle kommentarer:

Det er få konkrete endringer til det forslag til reglement som har vært ute på høring.

Det er stor enighet og tilfredshet med at de fordelingsnøkler som har vært benyttet til å fordele midlene til statstilskuddet fram til 2016 videreføres for bispedømmerådene også etter 2017. Samtidig blir det pekt på nødvendigheten av at det arbeides videre med dette. Et av bispedømmerådene ber om at det allerede nå settes ned en arbeidsgruppe som følger opp dette arbeidet. Et annet er opptatt av dette arbeidet starter snart.

I høringsdokumentet pkt. 5 om fordelingsnøkler ble det pekt på flere forhold som Kirkemøtet må ta stilling til:

- A. Budsjettmål
- B. Uforutsette kostnader
- C. Strategiske satsinger
- D. Kontingenter til økumeniske organisasjoner
- E. Investeringer
- F. Kirkevalget
- G. Tilskudd til menigheter (trosopplæring, støtte til diakon- og kateketstillinger)

A og B Budsjettmål og uforutsette kostnader

Et av bispedømmene har gitt tilbakemelding på at det verken bør budsjetteres med overskudd eller uforutsette kostnader da dette bør tas høyde for i budsjettet ellers.

C Strategiske satsinger

Forslaget om å avsette midler til strategiske satsinger har fått flest kommentarer. Få støtter forslaget om å avsette 2 % av rammen til dette, dette gjelder også KA. De som støtter dette gjør det fordi det blir enda vanskeligere å finne midler i ettertid. Noen høringsuttaler vil ikke avsette noe, mens andre har foreslått 1 % og 0,5 %. Det blir også foreslått at de midler som fram til 2016 blir bevilget på post 75 (Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige tilskudd) holdes utenfor rammen når rammen til strategiske satsinger fastsettes.

D Kontingenter til økumeniske organisasjoner

En høringsuttalelse støtter at midler fra Opplysningsvesenets fond benyttes til dette. Det understrekes i høringsuttalelsen at relasjoner knyttet til økumeniske organisasjoner og søsterkirker som skjer på vegne av Den norske kirke ikke fordeles til det enkelte bispedømme, men finansieres over sentralkirkelige midler.

F Kirkevalget

Flere har foreslått at de årlige rammene bør inkludere kostnadene til Kirkevalget og at dette følges opp med årlige avsetninger slik at det bygges opp et driftsfond som kan benyttes hvert fjerde år.

Denne saken blir fulgt opp i KR sak 73/15, der Kirkerådet skal foreslå disponering av rammen for budsjett 2017 til Kirkemøtet. Det blir en oppfølging av dette reglementet brukt på rammen for 2017. Av praktiske grunner blir dette fremmet som en egen sak. Likelydende saker vil bli behandlet av Kirkerådet og Kirkemøtet hvert år framover.

Budsjettreglementet kan virke komplisert for dem som ikke er kjent med økonomiarbeid. Reglementet vil bli fulgt opp med en egen økonominstruks hvor de enkelte bestemmelser blir nærmere konkretisert. I dette vil rollene mellom Kirkerådet og bispedømmerådene komme klarere fram.

Det arbeides med å anskaffe ny programvare til bruk for det nye rettssubjektet. Økonomimodellen som er vedtatt legger opp til at all aktivitet i Kirkerådet og bispedømmerådene skal inngå i det samme regnskap slik at samarbeid og kontakt blir på et annet nivå enn i dag hvor vi har 12 forskjellige regnskaper i Direktoratet for økonomiforvaltning.

Retningslinjer for bruk av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond

Videre var det foreslått i høringsdokumentet å oppheve retningslinjene for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond. Alle høringsinstansene støtter dette. Forutsetningen er at midler fordeles som før og at de inngår i de fordelingsnøkler som Kirkerådet og bispedømmerådene får til disposisjon.

Oslo bispedømmeråd

Bispedømmerådet støtter prinsippet om faste fordelingsnøkler når Kirkemøtet skal fordele statstilskuddet fra 2017. Bispedømmerådet slutter seg til at fordelingen i 2017 samsvarer med fordelingen i 2016, og ser at det nok er behov for samme fordelingsnøkkel også i 2018.

For å få utarbeidet nye fordelingsnøkler foreslås det at Kirkemøtet i 2016 nedsetter en arbeidsgruppe for dette. Arbeidsgruppen bør i løpet av 2017 sende et forslag på høring slik at nye fordelingsnøkler kan behandles av Kirkemøtet i 2018. Fordelingen av

tilskuddet fra OVF bør tas med i denne sammenheng. Denne arbeidsgruppen skal også vurdere om og i hvilket omfang Kirkemøtet skal sette av midler til strategiske satsinger.

Ved utarbeidelse av nye fordelingsnøkler er det viktig at hele befolkningen i bispedømmet teller med. Også den fler-religiøse/flerkulturelle dimensjonen bør bli en faktor i fordelingen. Antall sokn bør ikke vektas positivt slik at soknesammenslåing straffes økonomisk.

Når staten kompenserer for bortfall av ulike naturalytelser må denne kompensasjonen fordeles slik at den i størst mulig grad dekker merutgiftene i alle enhetene. Økonomigruppene som nå arbeider med overgangen til 2017 bør bidra i dette arbeidet sammen med Kirkerådets sekretariat.

Oslo bispedømmeråd støtter også at regelverket for disponering av tilskudd fra OVF oppheves, men at midlene inntil videre fordeles på bispedømmene som før.

Bispedømmerådet ser positivt på forslaget om en viss pott til strategiske satsinger, men ønsker primært at dette først utredes. Dersom Kirkemøtet finner at dette skal innføres allerede fra 2017 foreslås det at en tenker en gradvis oppbygning av denne summen og at ikke mer enn 0,5 % brukes i 2017.

Borg bispedømmeråd

Borg bispedømmerådet har i sin kommentar framhevet viktigheten av at de reglement, prosedyrer og rutiner som utarbeides er i samsvar med Kirkemøtets intensjoner og målsettinger. Som eksempel viser de til fordelingsnøkkel for tildeling av OVF-midler (s. 16) hvor antall sogn er en del av fordelingsnøkkelen, samtidig som man arbeider for reduksjon av antall sogn i Norge.

Hamar bispedømmeråd

Bispedømmerådet anbefaler ikke at Kirkemøtet setter av midler til strategiske satsinger i budsjettet for 2017, men at driften skjermes i oppstartsåret. Det vurderes som risikofylt å binde opp inntil 40 millioner kroner ved overgangen til et nytt rettssubjekt til en type «strategiske satsinger», da dette kan bli en stor og unødig belastning for kirken dersom det resulterer i reduserte antall stillinger innenfor prestatjenesten eller reduserte tilskudd til trosopplærere, kateketer eller diakoner i fellesrådene.

Agder og Telemark bispedømmeråd

Bispedømmerådet støtter at de fordelingsnøkler som har vært brukt i 2016 videreføres og mener at dette er svært viktig for en vellykket oppstart av det nye rettssubjektet.

Bispedømmerådet mener det på post 75 bare bør holdes igjen 2% av rammen til strategiske satsinger fra 2017, hvis dette ikke fører til reduksjon av tildelinger eller bevilgninger til bispedømmerådene.

Bispedømmerådet anbefaler at bevilgningen til Kirkevalget fordeles på fire år og tillegges driftsrammen og at det i regnskapet avsettes et valgfond til bruk for Kirkevalget i 2019.

Ellers har bispedømmerådet noen generelle kommentarer til § 5, 8 og 12.

Bispedømmerådet er videre opptatt av at det blir utarbeidet gode rutinebeskrivelser og at en unngår å benytte tildelingsbrev ved fordelingen av midlene slik at det indre byråkrati forenkles så mye som mulig.

Stavanger bispedømmeråd

Bispedømmerådet har mange generelle kommentarer til flere punkter, men ingen forslag til endringer. Bispedømmerådet er opptatt av at det så snart som mulig fastsettes en nasjonal ressursmodell for fordeling av presteressursene. Begrunnelsen for å se på dette er at fordelingskriteriene som benyttes i dag er utviklet over lang tid og at mange av de interne rammebetingelsene i bispedømmene er endret.

Bjergvin bispedømmeråd

Bispedømmerådet ønsker at formuleringene blir klarere, men har ellers bare mindre endringsforslag.

Møre bispedømmeråd

Bispedømmerådet beskriver saken som et fagområde som mange opplever vanskelig å forstå. Det henviser til en del begreper som er brukt og som ikke er tilstrekkelig forklart. De omtaler også det som ligger foran som «krevende» og «stor utfordring» og at enkelte av de kommentarer i uttalelsen kan være elementer som bør bli innarbeidet i en fremtidig økonomiinstruks.

Nidaros bispedømmeråd

Bispedømmerådet støtter forslaget, men har i sin uttalelse en del kommentarer til saken. Bl.a. stilles det spørsmål til § 6 om Kirkerådets adgang til å omdisponere inntil 1 % av bispedømmerådets tilskudd da dette skaper usikkerhet om bispedømmerådets tilskudd.

Bispedømmerådet mener at det i 2017 må være fokus på kjerneoppgavene og at det er viktig å få på plass ordinær drift dette året og at det derfor ikke settes av midler til ekstra satsinger.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Bispedømmerådet støtter at de fordelingsnøkler som har vært brukt i 2016 videreføres og mener at dette er svært viktig for en vellykket oppstart av det nye rettssubjektet.

Bispedømmerådet mener videre at det ikke må holdes igjen 2 % av bevilgningen til strategiske satsinger av den delen som i dag benyttes under post 75 fordi dette vil gå ut over bevilgningen til fellesrådene og således kan medføre reduksjon i antall stillinger.

Bispedømmeråd mener videre at bevilgningen til Kirkevalget bør fordeles på fire år og avsettes til et valgfond.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Bispedømmerådet er opptatt av at reglementet holdes på et overordnet og prinsipielt nivå. Bispedømmerådet påpeker at øremerkede midler må videreføres da de er redd for at midlene vil falle bort om de ikke fortsatt benyttes til tenkt formål. Bispedømmet peker i den forbindelse på bl.a. ivaretagelse av kirkelige tjenester på samisk i forvaltningsområde for samisk språk og vikartjenester i fm ekstra friuker for prester i Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmer.

Bispedømmet støtter en videreføring av den kontoplanen som allerede benyttes, samtidig som det gjøres en revisjon og økt samordning slik at den forstås likt i alle bispedømmer. Direkte kostnader bør tas i det enkelte bispedømme, og felleskostnader fordeles etter en omforent fordelingsnøkkel.

Presteforeningen

Presteforeningen er opptatt av at forvaltningen av rammetilskuddet fra staten til Den norske kirke ikke må medføre sterkere sentralisering av Den norske kirke. Kirkemøtets budsjettreglement må sikre forutsigbarhet og langsiktighet i forvaltningen, at det er gjennomsiktede prosesser, og at bispedømmerådene, fellesrådene og menighetsrådene myndighet og handlingsrom ikke svekkes.

Presteforeningen er opptatt av at andelen av budsjettmidler som går til den utøvende virksomheten ikke må svekkes, og at ikke en for stor del av ressursene bindes opp i administrative oppgaver.

Diakonforbundet

Diakonforbundet har ingen forslag til endringer i budsjettreglementet.

IKO – Kirkelig pedagogisk senter

IKO har i sitt høringssvar pekt på følgende forhold.

- IKO ønsker at tilskudd til trosopplæring i en tid fremover får en egen post på budsjettet.
- IKO mener det bør avsettes midler slik at eksterne kirkelige aktører kan søke prosjektstøtte selv om det ikke lenger vil være felles utlysning av prosjektmidler fra Opplysningsvesenets fond
- IKO omtaler budsjettet gruppe 3 og nevner at de ved en senere anledning vil legge fram en søknad om å bli tilgodesett i denne delen av budsjettet.

KA - Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelig virksomhet anfører i brev av 04.11.2015 at omlegging til en ren rammetildeling til Den norske kirke medfører økt risiko for dårligere rammevilkår, og at dette kan få konsekvenser for den landsdekkende prestetjensten, trosopplæringsformål og andre kirkelige formål.

Forslag til budsjettreglement

Nedenfor følger forslag til budsjettreglement med høringsinstansenes syn og Kirkerådets sekretariat kommentarer til disse:

§ 1 Virkeområde

Budsjettreglementet gjelder for de midlene som Kirkemøtet disponerer og Kirkerådet avlegger regnskap for, jfr. kirkeloven § 25. Tilskuddet skal stilles til rådighet for Kirkerådet som skal følge opp disponeringen i tråd med Kirkemøtets bestemmelser.

Unntak fra reglementet kan bare gis etter vedtak av Kirkemøtet.

Høringsinstansenes syn

Møre bispedømmeråd foreslår at kirkelovens §25 gjentas slik det her står:
«Kirkerådet har ansvar for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midler som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig.»

Kirkerådets vurdering

Siden det ikke er andre kommentarer er det ikke gjort noen endringer i § 1 etter høringene.

Forslag til ny § 1 Virkeområde

Teksten i § 1 opprettholdes som i forslaget.

§ 2 Grunnleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett.

Budsjettet skal inneholde alle kostnader og inntekter som knytter seg til virksomheter og formål som får sine kostnader og inntekter fastsatt ved vedtak i Kirkemøtet.

Kostnader og inntekter skal føres opp i budsjettet med bruttobeløp.

Budsjettet skal være basert på realistiske anslag over alle kostnader og inntekter.

Kostnader og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli regnskapsført.

Høringsinstansenes syn:

Oslo bispedømmeråd foreslår to endringer.

1. Første ledd endres fra:

«Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett» til «Det vedtas et langtidsbudsjett/økonomiplan som beskriver forventet utvikling de neste 4 år og som rulleres årlig.»

2. Det innføres et nytt ledd til slutt:

«Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital.»

Borg bispedømmeråd foreslår også endringer i 1. ledd 2. setning: «Det utarbeides rullerende langtidsbudsjett for perioder på minimum 3 år.»

Bispedømmerådets kommentar er:

«Den norske kirke ved Kirkerådet vil fra 2017 få ansvaret for å forvalte nærmere to milliarder kroner årlig. (Jf. departementets forslag til ny kirkelov § 25.) Særlig fordi økonomistyringen de første årene etter virksomhetsoverdragelsen vil være krevende bør det tilstrebes å nedfelle budsjettall for en periode på minimum tre år fram i tid. Dette vil bidra til å avdekke særskilte utfordringer og vil kunne være et viktig verktøy i kommunikasjonene mellom sentralt og regionale nivå.»

Tunsberg bispedømmeråd mener også det må være et langtidsbudsjett da dette er en viktig forutsetning for god planlegging og forsvarlig drift.

Stavanger bispedømmeråd foreslår følgende endringer i 1. ledd:

«Det må lages et rullerende langtidsbudsjett for 3-5 år.

Bjørgvin bispedømmeråd foreslår følgende endringer i 1. ledd:

«Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett» endres til: «Det skal også lages et langtidsbudsjett.»

Møre bispedømmeråd mener at rullering av budsjett må fastsettes tydeligere – budsjettet rulleres for fire år. Bispedømmerådet mener det også bør vurderes å utvikle mål- og planverktøy som går utover fire-års-rammen, f.eks. i 10-15 års perspektiv.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd mener at det bør presiseres at det skal utarbeides langsiktig budsjett samt for hvor mange år. NHBD mener også at det bør presiseres at det i tillegg til driftsbudsjett også utarbeides investerings- og likviditetsbudsjett på kort og lang sikt.

Kirkerådets vurdering

Kirkerådet har merket seg at flere ønsker at formuleringen «Det bør vurderes et 3-5 års rullerende budsjett» skal være mer konkret og forpliktende. Ordlyden i regelverket foreslås derfor endret i tråd med disse forslagene. Som ny formulering av 1. ledd foreslås følgende formulering:

«*Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det skal også utarbeides et langtidsbudsjett.*»

Formuleringen er generell. Det sies ikke noe om dette skal være for 3 eller 5 år eller på hvilket detaljnivå dette skal være. Her må det arbeides mer for å finne et riktig nivå på

dette, uten at det benyttes unødig med ressurser. Dette blir et viktig redskap når strategiske satsinger skal drøftes fremover.

Men siden det ved årsbudsjettet også skal følge et langtidsbudsjett så vil dette bidra til å skape den nødvendige forutsigbarhet.

Forslaget om å ta med en ny setning som sørger for forsvarlig egenkapital innarbeides også.

Forslag til ny § 2 Grunleggende prinsipper

Budsjettet vedtas for kalenderåret. Det skal også utarbeides et langtidsbudsjett.

Budsjettet skal inneholde alle kostnader og inntekter som knytter seg til virksomheter og formål som får sine kostnader og inntekter fastsatt ved vedtak i Kirkemøtet.

Kostnader og inntekter skal føres opp i budsjettet med bruttobeløp og tas med i budsjettet det året det antas å bli regnskapsført.

Budsjettet skal være basert på realistiske anslag over alle kostnader og inntekter. Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital.

§ 3 Forslag til Kirkemøtets budsjettvedtak

Kirkerådet skal innen 1. desember legge fram forslag til budsjettvedtak for neste budsjettår, basert på forslaget i statsbudsjettet. Forslaget skal settes opp som bestemt i § 4.

Forslaget skal være et realistisk anslag over alle inntekter og kostnader, med sammenliknbare budsjett- og regnskapstall fra tidligere år.

Forslaget skal være basert på innkomne budsjettforslag fra bispedømmerådene og Bispemøtet, samt budsjettsøknader fra andre. Disse skal vedlegges Kirkerådets forslag. Kirkerådets omtale og begrunnelse for forslaget skal gi et tilstrekkelig grunnlag for behandling av forslaget.

Høringsinstansenes syn:

Borg bispedømmeråds kommentar er:

Å gjøre vedtak om budsjett for påfølgende budsjettår bør tilligge Kirkerådet. Dette så lenge statsbudsjettet legges fram i oktober med endelig vedtak i desember. Optimalt bør vedtak i Kirkerådet som påvirker bispedømmerådenes budsjetttrammer for påfølgende år være vedtatt innen 1. desember det enkelte år. Budsjettvedtak må da gjøres under forutsetning av endelig behandling av statsbudsjettet i Stortinget. Borg bispedømmeråd foreslår at Kirkemøtet

oppnevner en finanskomite som gir sin uttalelse til forslag til budsjett før dette vedtas av Kirkerådet.

Kirkemøtet bør forelegges og gjøre vedtak mht. det rullende langtidsbudsjettet, med de forutsetninger som legges til grunn (som forventet indeksregulering av statstilskudd, endringer i pensjonsforpliktelser, planlagte større investeringer mv.). De foreslåtte system med fordelingsnøkler, Kirkemøtets strategiplan og øvrige vedtak og uttalelser anses å gi Kirkemøtet tilstrekkelige verktøy for styringssignaler til Kirkerådet.

Møre bispedømme har kommentert forslaget slik:

For å få en forutsigbar økonomi, er det fornuftig med en prosentvis fordeling. Dersom Kirkemøtet vedtar %-vis fordeling mellom tildelingsmottakerne, er det tilfredsstillende at Kirkerådet vedtar budsjettet. Det er ikke nok bare med en %-vis fordeling mellom bispedømmerådene. Det er viktig å avklare hvor stor del av den totale tildelingen fra departementet som skal gå til områdene Kirkerådet, bispedømmerådene, Bispemøtet mv.

Det er uklart hva som er bakgrunnen for at det fra bispedømmerådene skal foreligge budsjettforslag. Er intensjonen å spille inn forslag som KR/KM kan bruke overfor Stortinget, så er dette noe Møre bispedømme kan støtte. Om budsjettforslag skal være grunnlag for at hvert enkelt bispedømme kan argumentere politisk for egen tildeling mener vi det er uheldig.

Kirkerådets vurdering

Kirkerådet foreslår at overskriften til paragrafen endres slik at den lyder: Forslag til budsjettvedtak. Når Kirkemøtet fjernes i headingen er det fordi at budsjettvedtaket vil gjøres av både Kirkemøtet og Kirkerådet. Den kan derfor bli misvisende.

Forslag til ny § 3 Forslag til budsjettvedtak

Overskrift til paragraf 3 blir lydende: *Forslag til budsjettvedtak*

For øvrig opprettholdes teksten i § 3 som i forslaget.

§ 4 Budsjettets inndeling

Budsjettet skal gi en samlet oppstilling av forventede inntekter og kostnader. Oppstillingen vil følge NS 4102 utarbeidet av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF).

Resultatregnskap

Inntekter

Salgsinntekter
Offentlig tilskudd
Andre inntekter

Kostnader

Driftskostnader
    Lønnskostnader
    Andre driftskostnader

Finansinntekter/finanskostnader

Resultat

Budsjettet skal ha følgende inndeling:

Gruppe 1 Den norske kirke

De sentralkirkelige råd, bispedømmene og Svalbard kirke.

Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner (kontingenter mv)

Dette gjelder de virksomheter Den norske kirke har samarbeid med og hvor det ytes økonomisk støtte.

Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Dette gjelder virksomheter i Den norske kirke som mottar støtte.

For gruppe 1 treffer Kirkemøtet budsjettvedtak på andel av ramme.

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om hvilke kostnader og inntekter som hører inn under de enkelte virksomhetene.

Høringsinstansenes syn:

Oslo bispedømmeråd ser positivt på forslaget om å avsette midler til strategiske satsinger og foreslår at dette hjemles i § 4: «Kirkemøtet kan bestemme at en andel av midlene avsettes til å stimulere ulike strategiske satsingsområder».

Borg bispedømmeråd støtter forslaget om at Kirkemøtet vedtar fordelingsnøkler for tildeling av midler til virksomhetene i gruppe 1. Bispedømmerådet mener det bør vurderes om Kirkemøtet bør fastsette tildelingene til virksomhetene i gruppe 2 og 3 som intensjonsvedtak og at Kirkerådet fatter vedtak på beløp i henhold til tildeling i statsbudsjettet for det enkelte år. Borg bispedømmeråd ønsker at det i reglementets tekst tas inn at Kirkemøtet kan inkludere andre tilskuddsmottakere, dette særlig mht. gruppe 3.

Borg bispedømmeråd støtter høringens forslag om at hovedregelen må være at alle kostnader i et bispedømme må være det enkelte bispedømmeråds ansvar. De fremholder likevel som et prinsipp at den instansen som pådrar kostnader også som hovedregel skal ha ansvaret for å finne inndekning for disse. Det er dermed ikke sagt at finansiering av f.eks. sentralt inngåtte avtaler alltid skal løses med tilføring av friske midler, men at det søkes å finne løsninger i dialog mellom de ulike nivåene i kirken.

Tunsberg bispedømmeråd mener det er viktig at det i inndelingen tas utgangspunkt i historiske tall.

Bjørgvin bispedømmeråd foreslår at «For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp for hver gruppe og Kirkerådet fordeler beløpet internt i gruppene».

Møre bispedømmeråd støtter gruppeinndeling og Kirkerådets vurdering. Bispedømmet er opptatt av at geografi og avstand tas i betraktning ved bruk av fordelingsnøkler. Bispedømmet ønsker at andre organisasjoner også bør omtales i gruppe 3, aktuelle tilskuddsmottakere på sentralt og regionalt nivå kan f.eks være Kirkens SOS, Kirkens bymisjon og IKO.

KA har i sitt brev omtalt forslaget til gruppeinndeling i § 4. De er opptatte av at det bør være Kirkemøtet som øverste budsjettmyndighet som tar ansvar for prioriteringene mellom tilskudd til lokalkirkelige formål pdes og virksomhet i regi av det sentrale rettssubjektet, inkludert bispedømmerådene, pdas. Det pekes særlig på fellesrådenes behov for kostnadsvekst knyttet til økte pensjonskostnader for nåværende og tidligere tilsatte innenfor trosopplæring, diakoni og kirkemusikk.

Kirkerådets vurdering

Etter høringsrunden foreslås teksten i siste ledd korrigert slik flere av høringsinstansene foreslår.

Forslag til ny § 4 Budsjettets inndeling

§ 4 opprettholdes som foreslått, men får et nytt siste ledd:

For gruppe 1 treffer Kirkemøtet budsjettvedtak på andel av ramme.

For gruppe 2 og 3 treffer Kirkemøtet vedtak på beløp og Kirkerådet fordeler beløpet internt i gruppene.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om hvilke kostnader og inntekter som hører inn under de enkelte virksomhetene.

§ 5 Disponering av budsjettet

Kirkerådet disponerer og fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets vedtak.

Kirkerådet stiller budsjettet under pkt. 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet gjennom tildelingsbrev. Tildelingsbrevet skal angi mål for tildelingen og krav til regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

Kirkerådet tildeler tilskudd til de enkelte mottakerne i gruppe 2 og 3 gjennom tildelingsbrev. Ved siden av tildelingen av tilskudd, skal tildelingsbrevet angi mål for tildelingen og krav til revisjon, regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

Høringsinstansenes syn:

Borg bispedømmeråd har følgende forslag til ny tekst i 1. ledd og et nytt 2. ledd:

Det valgte Kirkerådet disponerer og fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets bestemmelser. Kirkerådet stiller budsjettet under § 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet gjennom delegasjon av budsjettfullmakter med tilhørende mål, forutsetninger og krav til regnskaps- og resultatrapportering.

Kirkerådet kan inndra fullmakter som er gitt til underliggende enheter.

Borg bispedømmeråd er opptatt av en forenkling og effektivisering av interne prosesser og prosedyrer.

Agder og Telemark bispedømmeråd ønsker ikke at begrepet tildelingsbrev skal benyttes mellom Kirkerådet og bispedømmerådene i fremtiden. Bispedømmerådet ønsker at fordelingen skal skje via interne rutiner.

Kirkerådets vurdering

Kirkerådet er enig i at det kan virke uheldig å benytte begrepet tildeling mellom Kirkeråd og bispedømmeråd i fremtiden. Budsjettet vil bli gjenstand for ett vedtak i Kirkerådet og vil bli stilt til disposisjon for bispedømmerådene. Det synes ikke nødvendig å benytte dette begrepet i reglementet.

Videre forutsettes det utarbeidet en økonominstruks for det nye rettssubjektet. Det er naturlig at rutiner for oppfølging av budsjettet innarbeides i dette. I dette bør også forslaget om et nytt 2. ledd kunne tas inn. Det er gjort endringer i teksten som ivaretar dette.

Forslag til ny § 5 Disponering av budsjettet

Kirkerådet fordeler budsjettet i samsvar med Kirkemøtets vedtak.

Kirkerådet stiller budsjettet under gruppe 1 til disposisjon for bispedømmerådene og Bispemøtet. Dette følges opp gjennom en intern økonomiinstruks.

Kirkerådet tildeler tilskudd til de enkelte mottakerne i gruppe 2 og 3 gjennom tildelingsbrev. Ved siden av tildelingen av tilskudd, skal tildelingsbrevet angi mål for tildelingen og krav til revisjon, regnskaps- og resultatrapportering. Tildelingsbrevet skal inneholde informasjon om hvilke forutsetninger tildelingen er basert på.

§ 6 Disponeringsfullmakter

Kirkemøtets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkemøtet, med følgende unntak:

Dersom inntektene blir høyere enn budsjettert, kan merinntekten benyttes fullt ut.

Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.

Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår med inntil 5 pst av budsjetttrammen. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter. Overskytende midler kan i budsjettåret disponeres av Kirkerådet til andre formål.

Høringsinstansenes syn:

Oslo bispedømmeråd ønsker at det i § 6 gjøres følgende endringer (understreket tekst):

- Dersom inntektene blir høyere enn budsjettert, kan merinntekten benyttes fullt ut av hver enhet.
- Under gruppe 1 har Kirkerådet i ekstraordinære situasjoner adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett mellom enhetene.
- Ubrukte budsjettmidler for de enkelte enhetene kan overføres til neste budsjettår med inntil 5 % av budsjetttrammen. Overskytende midler kan ~~i budsjettåret~~ disponeres av Kirkerådet til andre formål. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.

Bispedømmerådet mener det bør utredes nærmere om overføringsgrensen på 5 % er den riktige størrelsen, eller om den kan sløyfes helt. Dette er en begrensning som er gitt i statlig bevilgningspraksis, og som det ikke uten videre er gitt bør gjelde når kirken blir eget rettssubjekt.

Hamar bispedømmeråd foreslår at det i 2. og 3. ledd blir presisert at det er det valgte Kirkerådet som har adgang til å omdisponere midler. «Under gruppe 1 har *det valgte* Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til alle gruppene. Under gruppe 2 og 3 har *det valgte* Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.»

Tunsberg bispedømmeråd mener at Gruppe 1 som er våre lovbestemte organer må sikres de beste rettighetene, mens gruppe 2 og 3 gjelder budsjett for organer som ikke er lovbestemte i Den norske kirke.

Agder og Telemark bispedømmeråd og *Sør-Hålogaland bispedømmeråd* har samme kommentar til 1.ledd. «Prinsippet om at merinntekt kan benyttes fullt ut er positivt. Vi mener imidlertid at det bør tilstrebes et felles ansvar for økonomien i det nye rettssubjektet.»

Stavanger bispedømmeråd mener at lovbestemte organer fra Den norske kirke (gruppe 1) må sikres bedre en organer, institusjoner og virksomheter som ikke er lovbestemte (gruppe 2 og 3) og foreslår derfor følgende endringer: «Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjettformål under samme gruppe.» «Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.»

Bjergvin bispedømmeråd foreslår følgende endringer: «Under gruppe 1 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme kategori.» «Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.»

Møre bispedømme har generelle kommentarer til paragrafen, men ingen forslag til endringer av ordlyden.

Kirkerådets vurdering

Kirkerådet ser ikke at det er sakssvarende å erstatte Kirkerådet med det valgte Kirkeråd i ledd 2 og 3. Forslaget om å innarbeide ekstraordinære situasjoner innarbeides også samt forslag om at Kirkerådet kan omdisponere 1 % av vedtatt budsjett av alle gruppene endres til å gjelde for gruppe 1.

Når det nå skal vedtas et nytt reglement er det viktig å ha fokus på at budsjettvedtak gjøres for ett år om gangen og at ekstraordinære situasjoner ett år også kan rettes opp i budsjetttrammene året etter. Bruk av nye regnskapsprinsipper gir en annen fleksibilitet i driften enn vi har vært vant med etter kontantprinsippet. Det er derfor krevende å se for seg på det nåværende tidspunkt når disse bestemmelsene vil bli brukt. At hver enhet kan benytte merinntekter er med å stimulere driften.

Forslaget om å fjerne overføringsgrensen på 5 % sløyfes i § 6. Når dette var foreslått var det fordi dette har vært en praksis som har vært innarbeidet i staten. Om det skal være noen grenser bør drøftes videre når økonomireglementet skal drøftes.

Det er også gjort noen andre språklige endringer i paragrafen og siste setning i forslaget er tatt bort. Dette er en følge av at 5 % regelen er sløyfet.

Forslag til ny § 6 Disponeringsfullmakter

Kirkemøtets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkemøtet, med følgende unntak: Dersom inntektene blir høyere enn budsjettet, kan merinntekten benyttes fullt ut av hver enhet.

Under gruppe 1 har Kirkerådet i ekstraordinære situasjoner adgang til å omdisponere inntil 1 % av vedtatt budsjett til formål under samme gruppe.

Under gruppe 2 og 3 har Kirkerådet adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt budsjett til alle gruppene.

Ubrukte budsjettmidler for de enkelte virksomhetene kan overføres til neste budsjettår. Overskridelser må dekkes inn i fremtidige budsjetter.

§ 7 Budsjettendringer i løpet av året

Det skal være balanse mellom inntekter og kostnader.

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad som det ikke er mulig å dekke innenfor rammen av Kirkemøtets budsjettvedtak, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes.

Dersom inntektsrammen blir lavere enn budsjettet, reduseres kostnadsrammen tilsvarende. Dersom mindreinntekten innebærer en reduksjon av kostnadsrammen på mer enn 3 % kan saken bringes fram for Kirkerådet som avgjør hvordan mindreinntekten skal balanseres.

Høringsinstansenes syn:

Oslo bispedømmeråd foreslår at 1. setning endres til:
«Resultatet i opprinnelig budsjett opprettholdes så langt råd er ved budsjettendringer».

Borg bispedømmeråd har et alternativ tekstforslag til 2. ledd: «Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad eller et uforutsett inntektstap som det ikke er mulig å dekke innenfor budsjettstrukturen som er stilt til disposisjon, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes eller inntektstapet skal balanseres».

Bispedømmet har følgende kommentarer til forslaget: «Sett i sammenheng med § 4 og den foreslåtte omdisponeringsmuligheten på 1 % i § 6 anses den foreslåtte teksten å ivareta anliggendet, samtidig som fleksibiliteten økes. Vi vil foreslå at fastsetting av

forventning om en prosentvis inndekning pr bispedømmeråd vurderes og at dette følger den foreslåtte delegasjon av budsjettfullmakt (jf. §5 over). Evt. at det følger i tildelingsbrev, dersom dette blir stående.»

Kirkerådets vurdering

Forslaget til endring av teksten i 2. ledd tas til følge. Det fremmes derfor en endring i forslag til vedtak i § 7. Øvrige kommentarer i høringen må fanges opp i det interne økonomireglement.

Forslag til ny § 7 *Budsjettendringer i løpet av året*

Det skal være balanse mellom inntekter og kostnader.

Oppstår det i budsjettåret en uforutsett, men nødvendig kostnad eller et uforutsett inntektstap som det ikke er mulig å dekke innenfor budsjettammen som er stilt til disposisjon, avgjør Kirkerådet hvordan kostnaden skal dekkes eller inntektstapet skal balanseres.

Dersom inntektsrammen blir lavere enn budsjettert, reduseres kostnadsrammen tilsvarende. Dersom mindreinntekten innebærer en reduksjon av kostnadsrammen på mer enn 3 % kan saken bringes fram for Kirkerådet som avgjør hvordan mindreinntekten skal balanseres.

§ 8 *Forpliktelser utover budsjettåret*

Kirkerådet kan inngå avtaler eller gjøre vedtak som innebærer kostnadsforpliktelser utover budsjettåret. Slike avtaler eller vedtak skal være basert på en uendret videreføring av budsjettnivået kommende år.

Kirkerådet kan delegere sin myndighet etter første ledd.

Høringsinstansenes syn:

Møre bispedømmeråd mener det bør ligge i et eget kirkelig regelverk hvordan de ulike kirkelige organ skal forholde seg til avtaler som får virkninger utover budsjettåret.

Agder og Telemark bispedømmeråd og *Sør-Hålogaland bispedømmeråd* mener denne § kan bli stående inntil regnskapslovens prinsipper er innarbeidet.

Stavanger bispedømmeråd og *Bjørgvin bispedømmeråd* mener denne § kan utgå/strykes.

Kirkerådets vurdering

Det fremmes ingen endring i forslag til vedtak i § 8.

Forslag til ny § 8 *Forpliktelser utover budsjettåret*

Teksten i § 8 opprettholdes som i forslaget.

§ 9 *Disponering av likvide midler*

Tilskuddsmidlene skal plasseres som innskudd i bank og bare benyttes i samsvar med Kirkemøtets budsjettvedtak og de fullmakter som Kirkemøtet og Kirkerådet har gitt.

Kommentarer til § 9 i høringsvarene:

Borg bispedømmeråd har en kommentar om at det må være rom for å plassere tilskuddsmidlene på andre måter enn utlukkende i bank. De mener dette i det minste må gjelde midler fra driften som avsettes i fond.

Kirkerådets vurdering

Paragrafen sikter til forvaltningen av den årlige driftsbevilgningen, som forutsettes benyttet det året den er bevilget. Denne vil gi oss begrenset med overskuddslikviditet avhengig av hvor ofte tilskuddet fra staten bevilges.

Midler i balansen, slik som egenkapital og fonds, må plasseres på en måte som er tilpasset den kapitalforvaltningsprofilen som Den norske kirke vil ha i framtiden. Det må utvikles en strategi for dette når dette spørsmålet er aktuelt.

Det fremmes ingen endring i forslag til vedtak i § 9.

Forslag til ny § 9 *Disponering av likvide midler*

Teksten i § 9 opprettholdes som i forslaget.

§ 10 *Regnskap*

Regnskapsrapporter utarbeides hver måned. Tertialrapporter legges fram for rådene til orientering.

Kirkerådet, Kirkemøtet og bispedømmerådene legger fram årsregnskap for sine driftsenheter.

Kirkerådet utarbeider et samlet årsregnskap for Den norske kirke. Dette vedtas av Kirkerådet og fremlegges for Kirkemøtet til orientering. Regnskapet settes opp sammenlignet budsjettet og sist avlagte regnskap. Kirkerådet gir departementet de opplysninger fra årsregnskapet som departementet bestemmer.

Høringsinstansenes syn:

Bjørgvin bispedømmeråd foreslår et tillegg til andre avsnitt:
Alle enheter i § 4 legger fram årsregnskap.

Bispedømmerådet ønsker at Kirkemøtet får alle regnskap til orientering, også gruppe 2 og 3 som nevnt i § 4.

Møre bispedømmeråd har kommentert at bestemmelsen er uklar og om hele eller deler av bestemmelsen gjelder for bispedømmerådet.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd synes paragrafen er uklar. Da det ikke fremkommer hvem som skal rapportere og til hvilket tidspunkt. Detaljnivået kan tyde på at noe hører til i regelverk for økonomiforvaltning og ikke i Kirkerådet budsjettreglementet.

Kirkerådets vurdering

Kirkerådet registrer at bestemmelsen oppleves uklar. Bestemmelsen vil bli klargjort i det økonomireglement som vil bli utarbeidet etter at budsjettreglementet er vedtatt.

Slik regnskapet blir bygget opp vil Kirkerådet kunne fremlegge et samlet regnskap utfra den felles kontoplanen som benyttes, så snart hvert enkelt bispedømme har avsluttet bokføringen i sitt delregnskap. Det er Kirkerådet som skal godkjenne regnskapet.

Reglementet legger videre opp til at bispedømmeråd får driftsregnskap til orientering fra hvert sitt bispedømme. Bispedømmet har ansvar for å følge opp budsjettet og vil ha et mer/mindreforbruk. Alt i bestemmelsen vil derfor ikke være aktuelt for bispedømmerådene. Det presiseres i 3. ledd at det er Kirkerådet som utarbeider et samlet årsregnskap.

Forslag til ny § 10 Regnskap

Ledd 1 og 2 opprettholdes som i forslaget.

Ny § 10 3. ledd:

Kirkerådet utarbeider et samlet årsregnskap for Den norske kirke. Dette vedtas av Kirkerådet og fremlegges for Kirkemøtet til orientering. Regnskapet settes opp sammenlignet budsjettet og sist avlagte regnskap. Kirkerådet gir departementet de opplysninger fra årsregnskapet som departementet bestemmer.

§ 11 Revisor

Kirkemøtet velger ekstern statsautorisert revisor. Revisor velges for 4 år om gangen.

Høringsinstansenes syn:

Møre bispedømme støtter forslaget om at revisor velges av Kirkemøtet.

Kirkerådets vurdering

Det har ikke kommet endringsforslag til denne paragrafen. Valg av revisor er imidlertid regulert i saken om etablering av kontrollorgan for Kirkemøtet, hvor § 4 sier at Kirkemøtet velger revisor etter kontrollutvalgets innstilling. Reguleringen foreslås derfor fjernet fra budsjettreglementet. Det kan argumenteres for at det bør være Kirkerådet som velger revisor, bl.a. under henvisning til Kirkerådets økonomiforvaltningsansvar, men dette tas ikke opp her. I 2016 er det imidlertid behov for at Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å engasjere revisor, slik at nødvendig dialog med ny revisor og Riksrevisjonen kan opprettes høsten 2016. Dette vil være nødvendig for å sørge for riktig åpningsbalanse for det nye rettssubjektet, og for å sikre at hensiktsmessig økonomiforvaltning er etablert fra starten i den nye virksomheten.

Forslag til ny § 11 Revisor

Bestemmelsen utgår, og valg av revisor er regulert i Regler for den norske kirkes kontrollutvalg § 4.

§ 12 Iverksettelse

Reglementet trer i kraft fra budsjettåret 2017.

Høringsinstansenes syn:

Agder og Telemark og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Bispedømmerådene mener antall paragrafer som er innarbeidet i reglementet på det nåværende tidspunkt er tilstrekkelig, men at det bør gjøres løpende revisjoner basert på erfaringer i operasjonell drift.

Kirkerådets vurdering

Det fremmes ingen endring i forslag til vedtak i § 12 som er ny § 11.

2 Retningslinjer for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål

I arbeidet med økonomireglementet har det vært foreslått å avvikle retningslinjene for disponering av tilskudd fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål

Alle høringsinstansene har sluttet seg til dette.

Oppsummering

Det foreslås derfor i tråd med dette at retningslinjene opphører fra 1. januar 2017. Fordelingsnøkklene fra 2016 vil bli videreført.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Tilskuddsforvaltningen er en oppgave Kirkerådet har fått delegert fra departementet i forkant av endring i relasjonen mellom stat og kirke.

Tilskuddet fra staten i 2017 vil, forutsatt at Den norske kirke blir opprettet som eget rettssubjekt, komme som en tildelingssum på kap 0340 i statsbudsjettet. Ansvar og oppgaver øker i Kirkerådet. Flere ressurser må benyttes på oppfølging og kontroll med bruk av tilskuddsmidlene. Bispedømmerådene og Bispemøtet vil inngå som egne enheter i et felles regnskap og koordineringen mellom enhetene blir viktig. Dette skaper økt behov for å utvikle felles reglement og rutiner

Tilskuddet for 2017 vil basere seg på rammene i 2016. Dette er bundet opp i drift på mange ulike felt og berører mange virksomheter. Statens tilskudd må justeres for alle nye kostnader som en følge av fristillingen fra staten. Departementet har gode intensjoner om å hjelpe oss med dette, men vi vet ikke dette fullt ut før det første driftsåret er gjennomført.

Dette tilsier at Den norske kirke bør legge opp til en svært nøktern drift i 2017.

Kirkerådet er videre opptatt av å utvikle et enkelt regelverk som vil kreve så lite administrasjon som mulig både lokalt, regionalt og sentralt. Samtidig er det viktig å ha god kontroll og et godt samarbeid med alle enheter som er berørt. Det blir krevende å finne balansepunktene i dette.